

NOTAT: Notat om boligformer på ældreområdet

6. marts 2018

Baggrund

I de årligt politisk reviderede kvalitetsstandarder for serviceniveauet i Roskilde Kommune beskrives de grundlæggende kriterier, som danner baggrund for den individuelle og konkrete afgørelse af, hvorvidt en borger kan tildeles en enten plejebolig, ældre- og handicapegnet bolig, handicapegnet bolig eller en midlertidig bolig.

Normalt påbegynder processen ved, at borger, ofte sammen med pårørende, ansøger forvaltningen om en anden bolig. Herefter bliver ansøgningen vurderet i forhold til borgerens samlede ressourcer, og Roskilde Kommunes mulighed for at hjælpe borgeren i den nuværende bolig. Når samtlige relevante oplysninger er indsamlet om bl.a. borgerens funktionsniveau samt diverse partshøringer hos fx praktiserende læge, bliver der truffet en afgørelse om eventuelt tildeling af en anden bolig. Plejeboliger samt ældre- og handicapegnede boliger bliver tildelt til den person på ventelisten, som vurderes at have størst behov for boligen.

For en plejebolig, en ældre- og handicapegnet bolig samt for en handicapegnet bolig, skal borger betale indskud, husleje, el, varme, mv. efter nærmere fastsatte regler. Det er også muligt at søge om boligindskudslån og boligstøtte til huslejen. Dette vil dog afhænge af den enkelte borgers indkomstforhold. Borgere kan ikke få anvist en af de nedenstående boligformer på baggrund af, at den nuværende bolig og have fx er blevet for stor, for dyr eller lignende.

Størstedelen af boligerne, både ældrebolig- og plejeboliger, er almene boliger med en størrelse på normalt en bruttostørrelse på 65 m², hvilket er loftet for boligydelse. Grundlæggende er boligerne relativt identiske to-rums boliger med eget badeværelse og ofte et mindre køkken.

Nedenstående beskrives de enkelte boligformer samt de kriterier, som danner grundlag for forvaltningens konkrete og individuelle afgørelser om en anden boligform. Samtlige boligformer er geografisk spredt ud over kommunen. Det er vigtigt at fremhæve, at kriterier ikke er en tjek-liste, men indgår i den samlede helhedsvurdering ved en eventuel tildeling af en bolig.

Ved samtlige boligformer er det ligeledes muligt for borgere fra andre kommuner at komme på venteliste til en bolig i Roskilde Kommune. Begrundelsen for borgere, som vælger at flytte til Roskilde Kommune er ofte at være tættere på familie og pårørende. Dette gælder naturligvis også roskildeborgere, der ønsker at flytte til en anden kommune. Tildeling af en bolig i Roskilde Kommune kræver, at borgeren er visiteret i både fra- og tilflytningskommunen.

Ældre- og handicapegnede boliger

Denne boligform stilles til rådighed for borgere, som har vanskeligt ved at klare sig i deres eget hjem og hvor det ikke længere er muligt at indrette denne hensigtsmæssigt med fx hjælpemidler. Roskilde Kommune har i alt 439 ældre- og handicapegnede boliger. Størstedelen af boligerne er omfattet af lov om almene boliger.

Kriterierne som danner grundlag for tildeling af en ældre- og handicapegnet bolig er følgende:

- Borger er i en væsentlig grad fysisk og / eller psykisk handicappet og kan blive mere selvhjulpent ved at flytte til en særligt indrettet bolig.
- Behov for personlig pleje kan ikke dækkes i den nuværende bolig.
- Borger har i den nuværende bolig, eller en anden bolig på det almindelige boligmarked, ikke mulighed for at anvende de nødvendige hjælpemidler.
- Borger har i den nuværende bolig, eller en anden bolig på det almindelige boligmarked, ikke mulighed for at få opfyldt behov for socialt samvær.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har tidligere besluttet at modtage halvårlige opgørelser over ventetid og kapacitet vedr. ældreboliger i Roskilde Kommune.

Plejeboliger

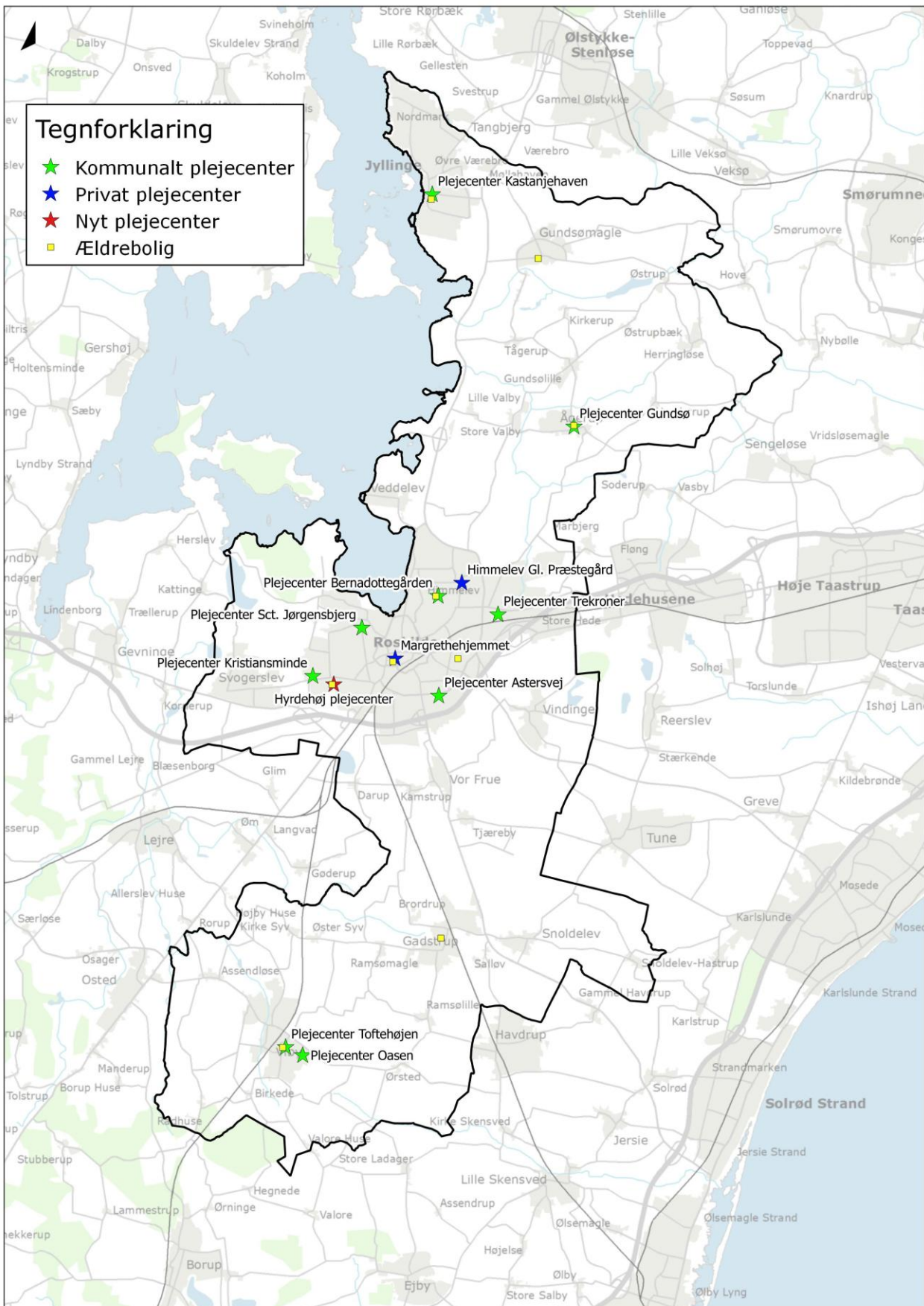
Denne boligform stilles til rådighed for borgere, der har behov for omfattende pleje og omsorg. Til en plejebolig er der tilknyttet personale hele døgnet. Roskilde Kommune har i alt 506 plejeboliger fordelt på ni kommunale plejecentre samt to private plejecentre. I 2020 vil det samlede antal lejeboliger være 588 plejeboliger. Borgere som er tilkendt en plejebolig kan vælge at benytte sig af retskravet på plejeboligaranti. Med plejeboligarantien er borger garanteret en plejebolig senest 2 måneder efter, at der er truffet afgørelse om, at borger har behov for en plejebolig. Borgere som ønsker at være omfattet af plejeboligarantien, skal dog være indstillet på at tage imod et tilbud om plejebolig i hele Roskilde Kommune. Siger borger nej til et tilbud om en bolig fra den generelle venteliste annulleres ventelistegarantien. En ny frist starter fra det tidspunkt, hvor borger siger nej.

Kriterierne som danner grundlag for tildeling af en plejebolig er følgende:

- Borger har behov for observation og/eller hjælp døgnet rundt.
- Borgers behov for hjælp skal ikke kunne dækkes i den nuværende bolig.
- Borger er ude af stand til, eller har svært ved, at tage hånd om egne behov og kan dermed ikke på betryggende vis bo alene.
- Borger kan ikke tilkalde hjælp ved akut opstået behov.
- Borger har i den nuværende bolig ikke mulighed for at anvende de nødvendige hjælpemidler.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har tidligere besluttet at modtage kvartalsvise opgørelser over ventetiden til plejeboliger i Roskilde Kommune.

På dette kort ses den geografiske placering af henholdsvis plejeboliger (plejecentre) samt ældre- og handicapboliger.

Handicapegnede boliger

Denne boligform stilles til rådighed for borgere, som på grund af en lettere funktionsnedsættelse har behov for en bolig i stueplan eller i en bebyggelse med elevator. Modsat plejeboliger samt ældre- og handicapegnede boliger, tildeles handicapegnede boliger på baggrund af anciennitet. Kun i særlige tilfælde afviges anciennitetsprincippet.

Roskilde Kommune har i alt 270 handicapegnede boliger. Antallet af boliger kan variere en smule, hvis det ikke lykkedes at genudleje en handicapegnet bolig indenfor målgruppen. Boligerne er, som det er tilfældet med både plejeboliger samt ældre- og handicapegnede boliger, geografisk spredt ud over kommunen. Der er bl.a. handicapegnede boliger i Roskilde, Jyllinge, Gundsømagle, Gadstrup og Vindinge.

Kriterierne som danner grundlag for tildeling af en handicapegnet bolig er følgende:

- Borger har en lettere funktionsnedsættelse og har brug for en bolig med hensigtsmæssige adgangsforhold.
- Boligskiftet skal kunne forbedre borgers samlede situation
- Boligskiftet skal give borger større mulighed for fysisk aktivitet
- Boligskiftet skal give borger mulighed for at klare hverdagen med mindre hjælp og støtte.

Midlertidige boliger

Roskilde Kommune stiller en række boliger til rådighed for borgere med behov for et midlertidigt ophold. Et korterevarende ophold i en midlertidig bolig kan være relateret til behovet for en rehabiliterende indsats efter sygdom, indtil borgeren igen kan klare sig i eget hjem. Et midlertidigt ophold kan også være relateret til behovet for et aflastningsophold, fx når en ægtefælle til en borger med demens er indlagt eller på ferie.

Samtlige midlertidige boliger er tilknyttet de eksisterende plejecentre. Der er således midlertidige boliger ved Kastanjehaven, Asterscenteret, Bernadottegården, Oasen, Toftehøjen og Trekroner. Roskilde Kommune har i alt 57 midlertidige boliger. Med henblik på at forebygge et yderligere faldende funktionsniveau for den enkelte borger ved ophold på rehabiliteringsplads, besluttede Sundheds- og Omsorgsudvalget i november 2017 at reorganisere rehabiliteringsindsatsen således, at indsatserne i langt højere grad ydes som hjælp til selvhjælp og via akutteam. Som led i reorganiseringen afvikles otte rehabiliteringspladser på Kastanjehaven. Med åbningen af plejecenter Hyrdehøj primo 2020 samles den rehabiliterende indsats på det nye plejecenter og der vil samlet være 69 midlertidige pladser.

Kriterierne som danner grundlag for tildeling af en handicapegnet bolig er følgende:

- Borger har behov for et rehabiliteringsforløb, som nødvendiggør døgnophold i midlertidig bolig.
- Aflastning af ægtefælle.

Seniorbofællesskaber og andre boligformer

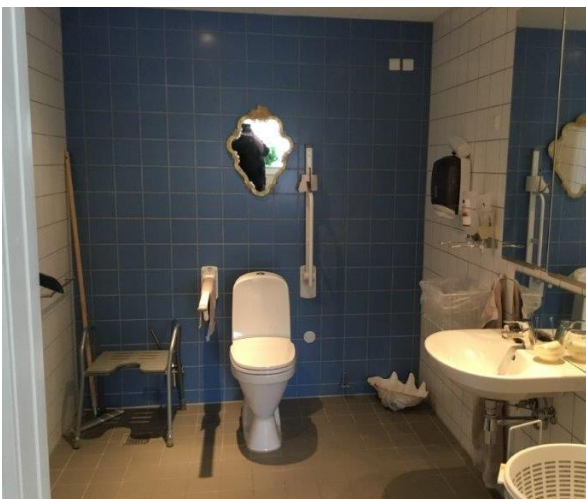
Seniorbofællesskaber dækker over ældreegnede boliger, der er bygget eller indrettet med tanke på, at kravene til boligen ændres når man bliver ældre. Kommunen har normalt ikke visitationsret til seniorbofællesskaber. Boligerne kan etableres som ejer-, andels- og lejeboliger og som etageboliger, tæt-lav bebyggelse og parcelhuse. Boligerne kan være forbeholdt seniorer over 50 eller 55 år, men kan også være åbne for alle. I et seniorbofællesskab er der ofte fastsat regler for alder, hvor mindst en af beboerne i en bolig skal være fyldt 50 år eller mere. Det er også ofte et krav, at der ikke må være hjemmeboende børn.

Tidligere har forvaltningen identificeret to seniorbofællesskaber, som Boligselskabet Sjælland er ansvarlig for. Disse er henholdsvis Munksøgaard beliggende i Trekroner og Kløverparken i Hyrdehøj. Boligselskabet oplyser, at der generelt er minimum et par års ventetid på en af disse boliger. Endvidere er der i Roskilde Kommune det private bofællesskab Højen, som er beliggende i Himmelev. Roskilde Kommune er ikke bekendt med venteliste til sidstnævnte seniorbofællesskab.

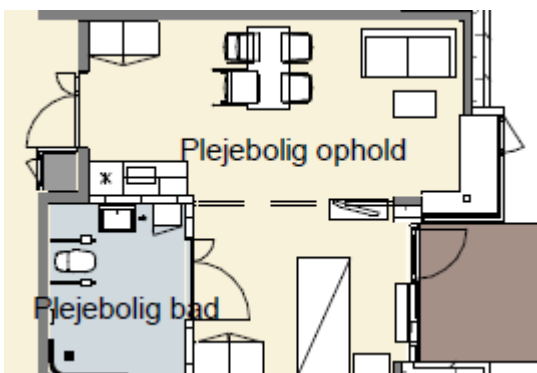
Endvidere bestyrer OK-Fonden i dag 16 seniorboliger i Himmelev, som tildeles borgere på venteliste efter anciennitet. Boligerne ligger i forlængelse af friplejehjemmet Himmelev Gl. Præstegård. Inden for en årrække bygges yderligere 12 seniorboliger.

Plejebolig på plejecenter Trekroner

Badeværelse på plejecenter Trekroner

Indretning af en typisk ældrebolig eller plejebolig (her bolig ved det kommende plejecenter ved Hyrdehøj)